

خاطرات کودکی (به گویش نهاوندی) (۱)

مریم نوروزی

کارشناس رشته‌ی تاریخ

چشام موزم مَفْتَم و یادِ أسالا ، اُس که کوچک بییم دنیا جوری دَیَه بی :

□ خونه کیچه حتی دُکنا مری زینی دَیَه داشت . بچا در قِلا بازی میکدن ، چارخَنه ، ثُل ثله ، چش قامکی ، اَلِک دَمیک . حوض پُر اِو قِلام و اِبه ففاره مینش ، نِلا رِ اَینیرمُ و اِخَرنگِ پُر اَکَلِم یاش و خیر .

□ باغ گازرخونی ام صفایی داشت . اُس جوری دَیَه بی ، پُر بی آ داره درخت . باغ دام ، باغ بالا ، آدرخت گِرِدک تا اَلی والی زردالی سیو ، یا درخت تیت اَلی مَرُو ، اَینیرا زین و اَزین ، فَرخی اَلُون صوی ریش بابا . اِو جو فصل بَهار پینته بنفشه غوغا میکدن . په درخت گیچی بی ، پیکسی اَزور بار ، م همیشه چَل میکاشتم و ره گیچ . تیت دِره چیینم اَتِه باغ عالمی داشت . برارم خیلی تیرک بی ، آ درختِ راجی بالا میکشی . وختی آ بازی لِنِر تین میامایم مِر فتم مِر مینایم اِو چشمه .

□ آ باجیم یاش و خیر . خاک خَور تَر و رَش . زِن با تراسی بی . وختی مین باغ بی رختاش و چشمه مشوشت ری درخت و لا میکد . ورم پتوکی مِناخت لا حوض اِو تا بنیشیم . تنیر لا پُر جته آتش میکد ، ورم ن مِخت : نون قوی ، نون شاته .

ایوارا قرآن مُخُن ، بعضی موقا مینیش وِرْمُ مَتَل مُفَت . اِنْدَر چنه مِرَ که ایما تین میامایم ، دُزَرَه پِشَت دُزَرَه . سِرْبُ وِرْمُ جُلِ جا میناخت . اُسنا ماۛ ستارَه مَری دُرِشَتَر بَیِن سَیْلِشُ که مِکِیدِم . سِرِ صوزی باغ چه صفایی داشت ، تَر تَرِ اِوِ حوض ، عَیْنِ اشکِ چش زلال و مَلیچا آواز مُخُنِ ری درخت . آباجیم صوزیا تاریکه رویش ورمیسا سَمُور زُغالیسه آتش مِکِد . اَدِر بُرِج هَوار مِکِد صاف بیا اَبَلکُ ، رولَه نَفْتی بِه دَف شِلْپَتِ دِر آ ، چِشاکتِ خَوَلِیه . مِ سِرِ صوزی مِرْفَتِمْ اَمِیْنِ بوش گوجه ۛ خیار مِچِیْم . آباجیم مُفَتِ درختی که بِه سال بار نِیما ، یکی مِنجِش مِکِد که اَبِر سالی دِیه میوه نِیه بُوَرِش .

□ آباجیم بعضی گِلا اَخاطراتش وِرْمُ تَرِیف مِکِد . اَشوِ حنایون ۛ عروسیش ، اَخواز مِش ۛ دَس بوسونش . اُسنا بزرگی بی کُچکی بی ، هیشکه ری حرفِ بوش حرفِ نِیْمَر . اولِ زُیْشَم وَا خِسیر و نونیش و اِیه چَن تایی شیراز شوخوار مِیْنِ بِه قلا بَیِن .

□ آباجیم اَسالی که لَف آما ، اَز لَزله وِرْمُ تَعْرِیف مِکِد . اَو همه لَش ، اَو همه خِراویا ، ا کسانِی که اَسال سِر نِوی بَیِن ، اَخُنایی که زِمِسن ، اَسردوای مِیْنِ باغا...

□ بعضی گِلا اَخوراکیا مُفَت : قُورمه پَز ، اَش ماسو ، اَش قور ، ا کَشکک ۛ بامجن ۛ دُو اچینال ۛ باقَلِیو ، اَبله ۛ ترحلوا ، اَش خیار ، ا اَبگوشت ری آتش ، اَتیلِش ۛ اَقِیس گوشت ، اَشانه آلی ، اَبَر مَغزِ میو ، ا گُوشتو ۛ تلخینه اَش آلی ، اَش بیرونه ۛ دِن رووه ، اَش حلیم نرذی ، اَقَرُقنا زنجیل و گرد ، اَقنچه ۛ بایه ۛ دُورِ یا مِسی ، ا تاپو قِیْنِ آرد ، اَشوَنشِیْنِش سِر کرسی و ا تیت خشکه ۛ قِیسی ۛ انجیل ۛ نلق ۛ نخوت ۛ مغز بایم ۛ قویت . اَشیار بُلن ۛ سِر دِزِمِس ، اَهَلِو منقلِ آتش کرسی ، اَشانامه خُیْش .

□ آباجیم یَیْش میاما وختی بچه ای چش پت مِرَفَت وِرِ خوراکیا ، همیشه مُفَتا که بچه باید اَشکم پای با ، لوفِ لَف کم بکنه ، گِبه دار خو نیسا با .

□ آباجیم مُفَتا مریضی اَسو جوری دِیه بی . ری دیوار یَمَن ۛ سِر سام ۛ سِنن ۛ وَرَه سوزَه . هر که سردیش مِکِدا نوات مُخَرْد ، وختی گرمیش مِوی خاکشیر مُخَرْد . دوا درمنا و اشیرخشت ، تَر نَجوی ، گَز نِگوی ، گَلِ گوز ، سُنبلاتی ، دونه بی بی . مُفَتن زانو باید خوش سرما نِیه تا که

لارش پفته جا ، صوزیا وا چنی روغن دُ وِرش پِرشْتو مِکِین . آیر پت په بچه‌ای هُل موی ، زی وِرش دوا مِکِردن ، مُفتِن چِش بد وِش زیه . گِکِکی وا قَزَن قَلفی مِرَن ری لَوایش . آیر بچه‌ای دونه مِکد مُردِنش وِر دونه کک یا آیر مائنه مِکدا جوروی دیه درمونش مِکِین .

□ اَدْرِ قِلا آباچیم که مِرَفْتیم اُلا فوری مُفت : گَرِت پالا تیکنِنیت مین چِشام . وِرَم لَو اِنو زیلو مِناخت : مُفت : بَنیشید هِمسی میام ، وِر نِیسید هِندی شی مُم تا بَرَم وِرَت خوراکی بیارم . وِرِت با ، آیر اینجه پفتید کَلت مَتوَه . آباچیم وسواسی بی ، همیشه و ایما مُفت نَرت صَنقُ خَنه چِن مُردزما دار . اُمَتع مِتَرَسیم ، اِسِه مِینم وِر شی اُجوری مُفت .

□ آباچیم صوزیا وِرمسا تا پاقِلا و پا مِرَفت . زنیل پُر مِکدا اهرچی مُخواس . خیرد دِرِزِشَم اَقِصریه بازار مِسا ، کُل تا کُل ادر سردو چی مِسا . شیوای جُمه یا مزارش بی یا شاز محمد دُخوار یا امامزیه جعفر . بعضی روزای جُمه بار مِوسیم مِرَفْتیم پیل لاغ ، سرو گئیو ، سرو گامایو ، بو پیر ...

***

آباچیم رفت ، بچه‌ایم رفت ، دیه هیشکام نِیمان . هرچی ام تَلار کُمش ، هرچی ام تِن با دلِم دیه هیشکام نِیمان . م نِیمِیم ص من امثالِ م وِرِه بچام مُخوایم اشی ئیم ، آچه رسمی ، آچه اشی ، آچه زنی ، اشی ئیم . وِجا آوازا قِیم : «زیره بختم ، زیره کُفتم گَرِت زیره وِم نِشَس ، یا ...» اِسِه وِجاش آمیه «په توپ دارم قَلقلیه ...» . دیه ناوئی حرف زیه عاز وِرَم .

ای ناوئا تِن هرکه مِیرستین نلیت گذشتام فراموش با . بیاین هَمنه تلخ شیرین - وِر کچکترام ئیم بَنوسیم . بیاین وِ خوم خُرمت بلیم . خومون قَول داشتایم . ا همدیه پشتوانی بکنیم ، کمک کار هم بایم . بیاین وِر آواد شون شِرَم دل بسوزنیم . هرکه هرچی آدیش میا وِر ترقی شِرَم مضافه نَکنه . پیل دارا بیان اینجه سرمايشن کار بَلَن . ناون به روزی شِر بزرگی بیه . نلیت آ ای بیشر عقب پفته . نلیت خواریش بَبیچه . ناون ا نظر تاریخی مین کشور سرشناسه آلانم خیلی آ ناوئا چه مین کشور چه وِ خارج لیاقتِشَن و همه نِش دین ، امیدوارم اُجور که لایقن ترقی بکنن .

حق نیادارت